

نمایشنامه‌نویسان

درباره نمایشنامه‌نویسی

● محمدحسین سجودی

همان‌طور که بدون به حساب آوردن او هیچ، هیچ کاری صورت نمی‌گیرد.

تورونتون وایلدر

چهار شرط اساسی نمایش، آن را از سایر هنرها جدا می‌کند... این شرایط عبارتند از:

۱. تئاتر هنری است که بر کار همکاران بسیاری متکی است.
۲. خطاب تئاتر فکر مردم است.

۳. تئاتر بر اساس وانمودسازی است و همان ماهیت اوست که چندانگی وانمودسازی‌ها را فرا می‌خواند.

۴. عمل تئاتر در زمان حاضر همیشگی انجام می‌گیرد.

فردریش دورنمات

برای من، «صحنه» میدان نبرد تئوری‌ها، فلسفه‌ها و بیانیه‌ها نیست، بلکه بیشتر وسیله‌ای است که با بازی کردن با آن، در جست‌وجوی امکاناتش هستیم.

جان ازیورن

من قصد دارم مردم را به احساس کردن وادارم، که به آنها درسی از احساس بدهم. آنها بعداً می‌توانند فکر کنند. ■

آنتوان چخوف

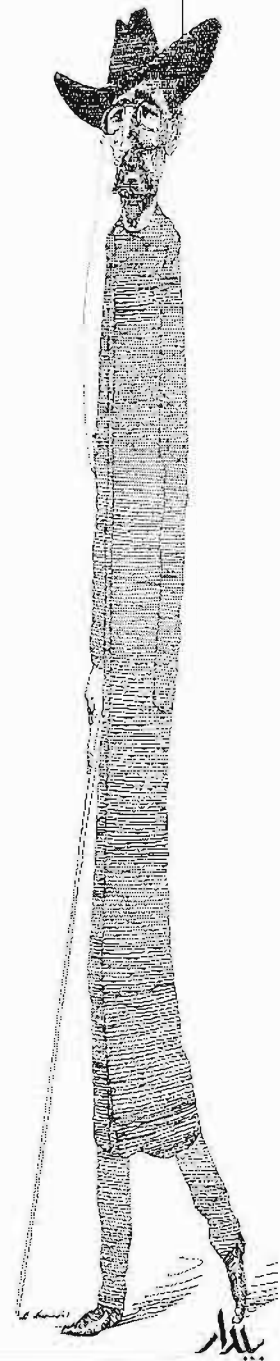
بکشید که در نمایشنامه خود اصلیل و تا آنجا که ممکن است باهوش باشید، اما از این که خود را احق نشان دهید نترسید. ما باید آزادی اندیشه داشته باشیم، و تنها کسی اندیشمند آزاد است که از نوشتن چیزهای احمقانه نمی‌هراسد. چیزها را صیقل ندهید، سسته رفته نکنید، بلکه خامکار و گستاخ باشید.

ویلیام باتریتس

آن چه مرا به نمایش جذب می‌کند، به آشکارترین شیوه، شبیه همه هنرها، تحلیل نهایی است. فارس و تراژدی در این زمینه شبیه یکدیگرند، چرا که لحظه‌ای از زندگی سخت ماست. یک عمل از تمامی اعمال دیگر نشأت می‌گیرد؛ این عمل به ساده‌ترین شکلی خود کاهش می‌یابد، یا به هر صورت به شکل ساده‌ای درمی‌آید که می‌توان آن را چنان نشان داد که حس مکان آن را در دنیا از دست ندهیم. شخصیت‌هایی که در آن بازی می‌کنند، از هر چیزی که بخشی از آن عمل نیستند، آزادند.

برتولت برشت

نمایش داستان و گفت‌وگوی آن با ابزار مناسب عجیب، شالوده اصلی تئاتر را تشکیل می‌دهد. همه چیز به هنریسه بستگی ندارد،

همراه با

نمایش‌های بیستمین جشنواره بین‌المللی تئاتر فجر

● کیومرث مرادی

«رازها و دروغ‌ها»

نویسنده: نعمه ثمنینی
کارگردان: کیومرث مرادی
بازیگران: پائنه بهرام، احمد ساعتچیان، پیام دهکردی، بهزاد مرتضوی، رکسانا بهرام

طراح صحنه: پیام فروتن

طراح لباس: آوا سلطان عربشاهی

دراماتورژ: مهرداد رایانی «مخصوص

آهنگساز: علیرضا ساعتچیان

دستیار کارگردان: بهزاد مرتضوی

منشی صحنه: آزاده سهرابی

دستیار دوم کارگردان: رکسانا بهرام

خلاصه داستان: شبی که می‌خواهند مسیح را مصلوب کنند، سربازی وارد

خانه یک آهنگر می‌شود و...

«حاشیه‌ای بر خسرو و شیرین»

نویسنده و کارگردان: داریوش رعیت

مشاور کارگردان: سامان مهربویان

بازیگران: علیرضا صمدی، شاهین علایی‌نژاد، بنفشه توانایی، محمد

مجنزاده، حامد موسوی، احسان مجیدی، سهیلا صالحی

طراح صحنه و لباس: پیام حسین سوری

آهنگساز: دایمون ستایشگر

خلاصه داستان: اواخر دوران ساسانی، جماعت کولی‌ها می‌خواهند از مرز

عبور کنند، ولی غریبان جلوی ورود آنها را می‌گیرد. در ازای ۱۰ سکه طلا و

اجرای یک نمایش، مرزبان به کولی‌ها اجازه عبور می‌دهد. آن چه می‌باید

مرزبان و تاجشگران شاهان باشد، افسانه عشق خسرو و شیرین است، اما...

«آبگوشت زهرماری» (بر اساس واقعه تاریخی)

نویسنده و کارگردان: آرش آبهسالان

تنظیم اشعار: علی آبهسالان، آرش آبهسالان

دستیار اول کارگردان: علی صلاحی

دستیار دوم کارگردان: جواد روشن

سرپرست گروه بازیگری: مهدی فرج‌پور

بازیگران: ایمان افشاریان، مهدی فرج‌پور، سعید بهنام، وحید نقر، بهرنگ

فرهنگ‌دوست و علاء‌محسنی

خلاصه داستان: در جلد اول کتاب تاریخ قاجار، به قلم عبدالله مستوفی

روایتی ذیل عنوان «آبگوشت افشاری» آمده است: بر اساس این روایت در

یکی از سفرهای جنگی آغامحمدخان، سفیری از سوی یکی از خان‌های

ترکستان همراه با نامه‌ای به دربار ایران می‌آید و چون آغامحمدخان حضور

نداشته، کار پاسخگویی به این نامه را یکی از خواهران شاه انجام می‌دهد.

این امر موجب خشم نصرالله‌خان، رئیس ایل افشار می‌شود که به‌واسطه

اخم و ظاهر عبوسش، لقب «زهرمارخان» یافته که حالا با سر غیرت و

تصصب و یا سر کین، قصد تأدیب و تنبیه خواهر شاه را می‌کند.

آغامحمدخان با آگاهی از این امر دستور می‌دهد تا زهرمارخان را در دیگ

بجوشانند.

«کلفت‌ها»

اثر: ژان ژنه

برگردان: علی رفیعی

طراح و کارگردان: علی رفیعی

بازیگران: سهیلا رضوی، شبنم طلوعی، فرزانه نشاط‌خواه

دستیار کارگردان: مهرداد ضیایی

منشی صحنه: ستاره اسکندری

دستیاران صحنه: کاوه آذرایین، مرتضی اثابکی، هومن خدادوست

«محاله که فکر کنید این جوری ممکنه بشه!»

کارگردان: سیما تیرانداز

دستیار کارگردان: وحید سیادت

«منطق الطیر»، اثر فریدالدین عطار نیشابوری است. و آن داستان پیرمرد عابد و صاحب کراماتی است مسلمان، که دل در گرو دختری مسیحی می‌دهد تا آن‌جا که دل و دین خود را هم در تقابل نگاه جادویی آن دخترک مبادله می‌کند.

مدیر صحنه: ولی اویسی
منشی صحنه: عقیق بلوری
مشاور کارگردان: امیر آقایی
تدارکات: حامد آینه‌تیک

بازیگران: مجید نصیری جوزانی، سیما تیرانداز

خلاصه داستان: این نمایشنامه با نگاهی آسیب‌شناسانه به رابطه یک زوج هنری می‌پردازد و با طرح معضلات فرهنگی - اجتماعی جامعه معاصر، ترس‌ها و هیجان‌های سرکوب‌شده پیش‌بینی‌نشده را آماده می‌سازد. با این کار در نهایت دیدگاه تماشاگران را نسبت به تعاریف کلیشه‌ای زندگی‌های هنری زیر سؤال می‌برد.

«کسی به سرهنگ نامه می‌نویسد»

نویسنده: والتر آکوستا (بر اساس رمانی از گابریل گارسیا مارکز)
طراح صحنه: شیوا رشیدپان
دستیار کارگردان: علی اکبر علیزاده
مدیر روابط عمومی: منصور براهیمی
مدیر صحنه: عاطفه روحانی

بازیگران: قدرت‌الله صالحی، امان رحیمی، خلیل مولودی، غزل صارمی، داود دانشور، اکبر احمدی

خلاصه داستان: نمایشنامه مذکور شرح زندگی یکی از انقلابیون پیشین کلمبیایی است که به اتفاق همسرش، روزگار کهنسالی را می‌گذرانند و در این ضمن، مصرانه و ثابت‌قدم چشم‌په‌راه دریافت نامه‌ای است که پرداخت مستمری ماهانه او را تضمین خواهد کرد، اما او بعد از گذشت سال‌ها و علی‌رغم سختی معیشت و اختیار کردن وکیل، هنوز نامه مزبور را دریافت نکرده است...

«آه: مریم مقدس»

کارگردان: نصرالله قادری
طراح صحنه و لباس: مجید میرفخرایی
مشاور گروه: مهدی تقی‌نیا
دستیار کارگردان: بهنوش طاهری
مدیر صحنه: فاطمه لشکری
مدیر اجرا: سمانه لشکری
منشی صحنه: مهدی عمادی
مدیر تولید: بابک فرجی

بازیگران: بیتا بادران، مهوش صادقی، فریبا خادمی، مهرخ افضلی، مسعود نجفی، کیخسرو بامسی، روزبه اختری، سعید جم، پیمان یونسی، مسعود سخایی

«تشیبایی»

کارگردان: حمید صفایی
طراح صحنه: رحمان لشکری
دستیار کارگردان: محمود صحرائی، صادق حدادی، محمد خراط‌زاده
مدیر صحنه: حسین اختر کاویان، پرویز پیروش
منشی صحنه: سحر نوری، فرشته ترابیان

«دشمنان جامعه سالم»

کارگردان: منیژه حامدی
طراح صحنه: مجید میرفخرایی
آهنگساز: بهمن روشنی
دستیار کارگردان: محمد اسکندری
مدیر اجرا: مریم تیمورزاده

بازیگران: اسکندری، طباطبایی، مختاری و...

خلاصه داستان: پرفسوری در جامعه‌ای خیالی، نظریه‌ای درباره قاتلین می‌دهد که باعث به هم ریختن جامعه و در آخر وقوع کودتا می‌شود.

«ملاقات شبانه»

نویسنده و کارگردان: نیما دهقان
طراح صحنه و لباس: نرمین نظمی
دستیار کارگردان: هادی جاوداتی، شهسود محسنیان
مدیر صحنه: نوید دهقان، علیرضا پورنوروز
دستیار صحنه و لباس: علیرضا بیرقی
بازیگران: فرزانه سکوتی، اشکان خطیبی، علی سیار سربابی، مسعود حجازی‌مهر
خلاصه داستان: نمایشنامه‌ای است در سه اپیزود با موضوع مرگ.

«بازخوانی شیخ صنعان»

نویسنده و کارگردان: مهدی شمسایی
طراح صحنه و لباس: مجید میرفخرایی
طراح حرکات کلاسیک: مرسده کیا
بازیگران: محمد فاروق کیانی‌پور، مرسده کیا، محسن گودرزی، کیانا اطهری‌نژاد، مهشید خاتمی، لیلا محسنی
خلاصه داستان: برگرفته از منظومه

مدیر اجرا: سیروس تقی نژاد

بازیگران: علی عالی، حسین گنجی، اصغر معینی صالح و...

خلاصه داستان: داستان این نمایشنامه مربوط به ایلیای نجا می باشد که در عصر خود با احاب و ایزابل بت پرست در اسرائیل (فلسطین) به ستیز برمی خیزد.

«عشق روی خریشته»

کارگردان: رضا زیان

دستیار کارگردان: شماره درستی

مدیر صحنه: محسن گودرزی

عشای صحنه: شیما گلیا یگانی

بازیگران: شراره درستی، جواد طاهری، رضا زیان و...

خلاصه داستان: جناب سعادت بازیگر قدیمی تئاتر، در خانه سالمندان ساکن و درمانده است. با ورود بانو میهن، همکار قدیمی روزهای جوانی و خوشی، او دوباره جان می گیرد و عشق در وجودش روشن می شود، ولی با مصاحبت های موجود در خانه سالمندان روبه رو می شود و تصمیم می گیرد از آنجا فرار کند. پس نمایشی را ترتیب می دهند که امکان فرار برای آنها به وجود می آورد. آنها را در انتهای نمایش در دنیایی بین زندگی و مرگ می بینیم و...

«سوک مضحکه آقا بزرگمهر»

کارگردان: رضا کرم رضایی

دستیار کارگردان: افشین کرم رضایی

مدیر صحنه: ابوالفضل کلانتری

عشای صحنه: لیلا دنیوی

بازیگران: انوشیروان ارجمند، مهدی صباغی، حسین افشار، مجید علم بیگی، شهرام مسعودی، افشین کرم رضایی و...

خلاصه داستان: نمایشنامه شرح حالی است از وضعیت امروز فلسطین و افغانستان. ضمن این که به تاریخ این دو کشور از سال ۱۹۱۶ تا به امروز می پردازد.

«بازرس»

نوشته: نیکالای گوگول

کارگردان: علیرضا کوشک جلالی

دستیار کارگردان: داریوش فائزی، اتابک مقتدر

مدیر صحنه: درنا مدنی

بازیگران: سعید پورصمیمی، رؤیا تیموریان، سیما تیرانداز، خسرو احمدی، پیام دهکردی، شبنم مقدمی، شبنم فرشادجو، صلاح میرزایی و...

«رام کردن زن سرکش»

نویسنده و کارگردان: داود فتحلی بیگی

طراح صحنه: احمد علامه

دستیار کارگردان: ساسان مهرپویان

مشاور کارگردان: رامون ستایشگر

مدیر صحنه: ابوالفضل کلانتری، شادی

خانباایی

منشی صحنه: لیلا دنیوی، دنیا دنیوی

خلاصه داستان: این نمایش برداشتی از «رام کردن زن سرکش»، نوشته

ویلیام شکسپیر به روایت تخت حوضی است.

«شب نشینی در جهنم»

کارگردان: رحمان سیفی آزاد

طراح صحنه: سیامک احصایی

طراح لباس: زهرا دهقان پور

دستیار کارگردان: سیدمرتضی

مسعودی، تیما دهقان

مدیر صحنه: سیدمرتضی مسعودی

مشاور کارگردان: اسرافیل علمداری

بازیگران: علی سلیمانی، سیدمجید مسلمی، مجید آقا کریمی، سید

نظری پور

خلاصه داستان: سه دوست قدیمی در شرکت سماشی روپان جمع شده اند و منتظرند تا زنی بیاید. آنها در طول انتظار، زندگی یکدیگر را بازگو می کنند تا...

«شکسپیر؛ خون ۲۰۰۳»

نوشته: میلاد اکبرنژاد

کارگردان: عباس اقسامی

دستیار کارگردان: آمنه باقری

طراح صحنه: افشین پایدار

مدیر صحنه: سیمین غلامی

بازیگران: جواد ثریا، مهدی حاجیان، کوروش کرمی، محسن سلیمانی،

پیمان امینی، هادی حجازی فر

خلاصه داستان: شکسپیر مکبث را می آفریند تا عدالت را در کشور برقرار

کند، اما مکبث بر خلاف او، اهرم های قدرت را به دست می گیرد و...

«قصیده بلند باران»

نوشته: مرتضی سخاوت

کارگردان: حسین پارسایی

طراح صحنه: سیدحسین فدای حسین
 دستیار کارگردان: فروغ قجانی، سعید داخ
 مدیر صحنه: مهدی تیک روش

بازیگران: رحمان حقیقی، شبنم هاشمی، هنگامه خوشنویس و...

خلاصه داستان: محسن، نویسنده و بازیگر نقش داش اکل در یک حادثه مفقود می‌شود. دخترعموی او شیرین، برای پیدا کردن او دچار مشکلاتی می‌شود و...

«شاهدی برای فردا»

نویسنده: رامین سلیمان پور

کارگردان: رزینا طلایی، مهری میرحسینی

دستیار کارگردان: افشین هاشمی

طراح صحنه: رامین سلیمان پور

مدیر صحنه: هومن خداوست

بازیگران: رضا سعیدی، آناهیتا اقبال‌نژاد، سعید داخ

خلاصه داستان: مادر بعد از مشاجره‌ای با پدر، خانه را ترک کرده است. موضوع مشاجره آنها نادر، نامزد نداشت که پدر باعث دیوانگی و سپس خودکشی او شده است. ندا و کامران - برادرش - بعد از هشت سال قهر با رفتن مادر با هم آشتی کرده‌اند. کامران موضوع دعوی پدر و مادر، دیوانگی نادر و پیرونده‌سازی‌های پدر را برای ندا روشن می‌کند. پدر پس از چند سال منتظر خدمت بودن، بالاخره اخراج شده است. کامران ندا را از اعتیاد به قرص منع می‌کند. ندا به خاطر از دست دادن نادر و تمام مشکلات به وجود آمده، در آن برهه به قرص خوردن پناه برده است. کامران دیگر نمی‌گذارد ندا قرص بخورد.

«سه پاس از حیات طیبه نوجوانی نجیب و زیبا»

نویسنده: علیرضا نادری

کارگردان: علی یازلو

طراح صحنه: امیر رضا زاده

دستیار کارگردان: علی خسروی، فرید

قبادی

مدیر صحنه: سعید دادگر

بازیگران: مهدی طهماسبی، لیلا

برخورداری، امیرحسین حریری و...

خلاصه داستان: نوجوانی به نام

علیرضا که در زمان جنگ، گلوله‌ای به

مغزش اصابت کرده، دچار نوعی یابورده گی (فراموشی) می‌شود. در پاس اول، از خواب که بیدار می‌شود، چیزی به خاطر ندارد و مادر وی را به هوشیاری می‌رساند. در پاس دوم، هنگام ظهر جوان شده و عشق گذشته خود را به یاد آورده و ابراز عاشقی می‌کند. در پاس سوم، شب هنگامی که در می‌یابد عشق را از دست داده، تصمیم می‌گیرد بخوابد. این ماجرا هر روز برای این خانواده رخ می‌دهد.

«میرم روزنامه بخرم»

نویسنده و کارگردان: رحیم نوروزی

دستیار کارگردان: محمدرضا حسین‌زاده

مدیر صحنه: احمد مهرانفر

بازیگران: فرزین صابونی، هایده حسین‌زاده، هومن برق‌نورد، ریما رامین‌فر خلاصه داستان: یک زوج جوان در کنار مادر زن و برادر زن با هم زندگی می‌کنند. نمایشنامه داستان مشخصی ندارد. این چهار شخصیت - و بیشتر دو شخصیت اصلی - در طول نمایش به فراگویی درگیری‌های ذهنی و اجتماعی خود می‌پردازند. نمایشنامه بیان‌گر بیهودگی و تسلسل بی‌انجام زندگی روزمره است.

«خسوف»

نویسنده: محمد چرمشیر

کارگردان: رؤیا کاکاخانی

دستیار کارگردان: سلمان باهنر

مدیر صحنه: محبویه ایدی

بازیگران: قربان نجفی، لیلی گله‌داران، ابوذر کریمی، پریسا کیخایی

خلاصه داستان: مینا در غیاب شوهرش فرخ که به خارج رفته است، بچه‌ای را که برادر او بوده، مرده به دنیا آورده است و حالا در خانه پدری در کنار پدر و برادر گوژیشتش، الیاس است. مینا موضوع بچه را از فرخ پنهان نگه داشته است، به این امید که فرخ برگردد. خبر بازگشت فرخ به مینا می‌رسد، مینا مضطرب از اوست. دوست نزدیکش مهشید، می‌خواهد به سراغش بیاید. مهشید او را ناامیدتر می‌کند. الیاس برادر گوژیشت مینا، در تلاش برای برقراری ارتباط با مهشید ناکام می‌ماند.

«همان همیشگی»

نویسنده و کارگردان: ریما رامین‌فر

طراح صحنه و لباس: نرمین نظمی

گروه کارگردانی: زکسانا بهرام،

هایده حسین‌زاده، محمدرضا حسین‌زاده

بازیگران: رحیم نوروزی، پانته‌آ بهرام، امید جعفری

خلاصه داستان: زنی به همراه همسر و برادر شوهرش که گهگاه به او سر

«آنتی گوته»

نوشته: ویلیام شکسپیر
کارگردان: مجید جعفری
بازیگران: مهتاب کرامتی،
میترا حجار، هادی کمالی مقدم،
اسماعیل بختیاری و...

خلاصه داستان: آنتی گوته می خواهد بر خلاف دستور کرئون شاه جنازه برادرش را به خاک بسپارد، اما...

«صحوری»

نویسنده و کارگردان: قطب الدین صادقی

می زند. در آبار تملانی زندگی می کنند. برای زن و مرد و نیز برادر شوهر
ماجراهایی اتفاق می افتد و...

«والس مرده شورها»

نویسنده و کارگردان: کوروش نریمانی
بازیگران: سیامک صفری، رویا تیموریان، مهدی سلطانن، مهرداد ضیایی،
شیم فرسلاجو

«پاییز»

نویسنده و کارگردان: نادر برهانی مرند
دستیار کارگردان: ایوب آقاجانی
بازیگران: امیر جعفری، ناهید مسلمی، رویا فلاحی، نورالدین جوادیان،
ایوب آقاجانی

«روز رستاخیز»

طراح و کارگردان: فرهاد مهندس پور
بازیگران: حسن معجونی، بهناز جعفری، آناهیتا اقبال نژاد و...
خلاصه داستان: این نمایش در واقع بازخوانی رمانی به همین نام است.

«پنج پچ های پشت خط نبرد»

نویسنده و کارگردان: علیرضا نادری
دستیار کارگردان: حجت علیخانی
بازیگران: فرهاد اصلانی، پیام یزدانی،
رضا صمدپور و...

خلاصه داستان: چند رزمنده در پشت
جبهه هستند. سوء تفاهمی به وجود
می آید و جمع آنان را دچار مشکل
می کند و...

«هملت»

نوشته: ویلیام شکسپیر
کارگردان: مجید جعفری
بازیگران: مهتاب کرامتی،
میترا حجار، هادی کمالی مقدم،
اسماعیل بختیاری و...

خلاصه داستان (نکته): نمایشنامه مشهور شکسپیر نیاز به تعریف ندارد،
آن چه مهم می باشد، این است که باید دید که نگاه جعفری به این شاهزاده
معروف دانمارکی چیست و او در جست و جوی یافتن چه چیزی است؟

